

การส่งเสริมทักษะการปฏิบัติดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม

รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์

The Promoting of Secondary School 8th Grade Student's
Music Practice Skills by using Blended Learning Management
in Combination with a Series of Activities

ดิลก อุตราช^{1*}, นฤมล ภูสิงห์²

Dilok Uttarach^{1*}, Nalumol Phusing²

สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Master of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

Corresponding email: dilok764@gmail.com

Received: 16 January 2022; Revised: 20 October 2022; Accepted: 16 November 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ 3) ศึกษาพัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนกอภวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ รวม 16 ชั่วโมง ชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ จำนวน 5 ชุดกิจกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี จำนวน 5 ข้อ มีระดับคะแนน 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.17/81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) พัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.01 คิดเป็น ร้อยละ 80.06

คำสำคัญ: ทักษะการปฏิบัติดนตรี, การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ABSTRACTS

The objectives of this research were: 1) to develop lesson plans in conjunction with Music and Dramatic Arts Activity set secondary school grade 2 to be effective according to the 80/80 criteria. 2) to compare academic achievement of secondary school students between before and after school by using a blended learning management together with a series of activities, Music, and Dramatic Arts courses 3) to study the development of music practice of students in secondary grade 2 by using a blended learning management together with a series of activities. The sample was 30 students who studied from secondary grade 2 Nonkokwittaya School, second semester, academic year 2021. They were selected by cluster random sampling. The research instruments included: A blended learning management plan a total of 8 learning plans, totaling 16 hours, activity sets, music-dancing course, 5 activities, learning achievement test, 30 items, music practice skill test, 5 items, with a score of 4 levels. The statistics used in the research were: percentage, mean, standard deviation and growth score.

The results of the study were as follows: 1) The results of the lesson plans together with a series of activities It was as efficient E_1/E_2 as 82.17/81.11, meeting the set criteria. 2) Educational achievement Music- Dramatic Arts of secondary grade 2 was higher than before learning, statistically significant at the .01 level. 3) The development skill of music practice among secondary grade 2 students continued to rise. Overall, it's at the proficient level. The mean was 16.01 or 80.06 percent.

Keywords: Music Practice Skills, Blended Learning

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยสร้างสรรค์จากการเลียนแบบเสียงธรรมชาติ และการสร้างสรรค์จากจินตนาการของตนเอง ดนตรีนอกจากจะใช้เพื่อความบันเทิงแล้วยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (กรมศิลปากร, 2560) ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ (Recorder) จัดเป็นเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าลมไม้ในตระกูลขลุ่ย ในยุคบาโรกขลุ่ยรีคอร์เดอร์เป็นที่นิยมมาก แต่ต่อมา หมดความนิยมเนื่องจากมีเสียงเบาเกินไป แต่ในปัจจุบันขลุ่ยรีคอร์เดอร์กลับถูกนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ในการเรียนดนตรีเพราะเป็นเครื่องดนตรีสากลที่มีราคาไม่แพง หาซื้อได้ง่าย มีขนาดเล็ก เป่าง่าย พกพาไปฝึกซ้อมได้สะดวก รวมทั้งสามารถดูแลเก็บรักษาได้ง่าย การฝึกเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ควรมีทักษะในเรื่องการวางนิ้ว การฝึกลมหายใจ การวางปากเป่า และท่าทางในการฝึกขลุ่ยรีคอร์เดอร์ที่ถูกวิธีจึงอาจถือได้ว่าการเรียนรู้ดนตรีนั้น สามารถสร้างทักษะของมนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินชีวิตได้อย่างสันติสุข

ทั้งนี้ ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล บางคนเรียนรู้ได้เร็ว บางคนเรียนรู้ได้ช้า ส่งผลให้มีทักษะการปฏิบัติดนตรีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดังนั้นในด้านกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ครูผู้สอน

รายวิชาดนตรีจะต้องมีการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ แล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง และจำเป็นต้องอาศัยการฝึกซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ สิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยให้การสอนของครูได้ผลดีขึ้นก็คือ สื่อการสอนที่ครูสามารถจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจในเนื้อหาการเรียนได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อของจริง วีดิทัศน์ สไลด์เทป ซีดีรอม หนังสือ เพื่อให้เป็นการพัฒนาทั้งด้านทักษะการปฏิบัติ และทฤษฎีอันส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (blended learning) เป็นการเรียนการสอนที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจแพร่หลายในปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญและสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555) ทั้งนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานในห้องเรียนที่เป็นแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนและผู้สอน กับการเรียนนอกห้องเรียนโดยผ่านกิจกรรมและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นที่น่าจะตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งด้านรูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการคิด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (Bonk & Graham, 2004) ผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอนอย่างน้อยสองวิธีในการจัดการเรียนการสอน เช่น ผู้สอนนำเนื้อหาบทเรียนผ่านเทคโนโลยีผนวกกับการสอนแบบเผชิญหน้า นอกจากนั้นผู้สอนอาจนำเนื้อหาบทเรียนแขวนไว้บนเว็บไซต์และติดตามการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ อีเลิร์นนิ่ง (E-learning) หรือด้วยระบบแอลเอ็มเอส (Learning Management System) หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องแล็บและหลังจากนั้นสรุปบทเรียนด้วยการอภิปรายร่วมกับอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียน

ชุดกิจกรรมเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละรายวิชาจะจัดทำขึ้นสำหรับวิชานั้น ๆ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือชุดฝึกทักษะว่าจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล นอกจากนั้นแล้วยังทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือเกิดความท้อแท้ในการเรียน เพราะผู้เรียนสามารถกลับไปศึกษาเรื่องที่ตนเองยังไม่เข้าใจใหม่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะท้อให้เพื่อนเสียเวลา คอย หรือตามเพื่อนไม่ทัน (อุษา รัตนบุปผา, 2547) การใช้ชุดกิจกรรมสามารถช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ได้ เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะภาคปฏิบัติ ซึ่งเปรียบเสมือนการเรียนอีกหนึ่งภาษา คือ ภาษาดนตรี การเรียนการสอนดนตรีจึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกทักษะได้ผลดีก็คือชุดการเรียนรู้หรือชุดฝึกทักษะนั่นเอง นับได้ว่าชุดกิจกรรมมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้เรียน และนอกจากนี้ ในปัจจุบันประเทศไทยยังอยู่ในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมแบบรวมกลุ่มและการจัดการศึกษาอีกด้วย ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการเรียนในห้องเรียนเป็นแบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การจัดกิจกรรมผ่าน Google Meet, Zoom Meeting, Google Site ฯลฯ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรมรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ เป็นการเรียนการสอนทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติที่เป็นการฝึกซ้ำบ่อย ๆ ให้เกิดความเคยชินและมีความชำนาญ เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และนอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติดนตรีซุ่ยรีคอร์เดอร์ที่มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนโนนกอภิวิทยา ตำบลโนนกอ อําเภอกะสุมบวร จังหวัดชัยภูมิ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 รวม 132 คน จำนวน 5 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนโนนกอภิวิทยา จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา 22104 และทักษะการปฏิบัติดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย นำมาจากเนื้อหาสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ เช่น มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม

4.1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา สาระการเรียนรู้เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม

4.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม เนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ สาระที่ 2 ดนตรี ศ 2.1 จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ รวม 16 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ประกอบกับชุดกิจกรรมทั้งหมด 5 ชุด ดังนี้ ชุดกิจกรรมที่ 1 ความรู้พื้นฐานของขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ชุดกิจกรรมที่ 2 โน้ตดนตรีเบื้องต้น ชุดกิจกรรมที่ 3 การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์เบื้องต้น ชุดกิจกรรมที่ 4 การปฏิบัติขลุ่ย รีคอร์เดอร์แบบเดี่ยว เพลงลอยกระทง และชุดกิจกรรมที่ 5 การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์แบบรวมวง เพลงลอยกระทง ชุดกิจกรรมการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ จำนวน 5 ชุด จัดทำขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้ฝึกทักษะพื้นฐานทางดนตรีด้านการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการผสมผสานควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ การฝึกทำนองบรรเลง การวางนิ้วมือ ฝึกอ่านโน้ต ร้องโน้ต การเคาะจังหวะ และฝึกปฏิบัติการบรรเลงขลุ่ยรีคอร์เดอร์จากโน้ตเพลงง่าย ๆ อันจะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านดนตรี ทั้งยังสามารถกระตุ้นสมองให้ฝึกความคิดอย่างฉับไว เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรี ตลอดจนได้มีโอกาสแสดงออกตามความสามารถ

4.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุงตามคำแนะนำ

4.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินคุณภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความชัดเจน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านนวัตกรรม ด้านภาษา ด้านการประเมินวัดผล พบว่าการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

4.1.7 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระที่ 2 ดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

4.2.2 วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดทำตารางวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เพื่อจะได้คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ มีความยากและค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ ตามลำดับความสำคัญของเนื้อหา โดยครอบคลุมตามตัวชี้วัดและขอบเขตสาระการเรียนรู้ที่ต้องการวัดในแต่ละด้าน

4.2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถาม ตัวเลือก และตัวลวง ภาษาที่ใช้ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

4.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาว่าแบบทดสอบแต่ละข้อสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ ความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องด้านภาษา ซึ่งพิจารณาให้คะแนนเป็นรายข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Kr-20 ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.83

4.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโนนกอกวิทยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนวิชาดนตรี - นาฏศิลป์มาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

4.2.6 นำคะแนนที่จากการทำแบบทดสอบได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.37 - 0.60 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 - 0.40 ที่เลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ

4.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson Formula 20) พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

4.2.7 สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรีฉบับสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.3 แบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี

ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี โดยพิจารณาทักษะการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ เพื่อใช้เป็นแบบวัดทักษะก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการเรียนแบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรมรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนในการวัดทักษะการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ท่าทางในการบรรเลงการวางปาก/การนั่ง/การยืน 2) ความแม่นยำของจังหวะ 3) ความแม่นยำของทำนอง 4) คุณภาพของเสียง และ 5) ระบบนิ้ว (ยุทธนา ทรัพย์เจริญ, 2560) ซึ่งมีลำดับการสร้างดังนี้

4.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบประเมินผลด้านทักษะพิสัย และการใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ลำดับ	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน	
1	ท่าทางในการบรรเลง การวางปาก/ การนั่ง/การยืน	4	มีการวางปาก และยืนหรือนั่งเป่าในลักษณะท่าทางที่ถูกต้องทั้งหมด
		3	มีการวางปาก และยืนหรือนั่งเป่าในลักษณะท่าทางที่ถูกต้อง ผิด 1-2 จุด
		2	มีการวางปาก และยืนหรือนั่งเป่าในลักษณะท่าทางที่ถูกต้อง ผิด 3-4 จุด
		1	มีการวางปาก และยืนหรือนั่งเป่าในลักษณะท่าทางที่ไม่ถูกต้อง ผิด 5 จุดขึ้นไป
2	ความแม่นยำของจังหวะ	4	เป่าได้ถูกต้องตามจังหวะทุกตัวโน้ต
		3	เป่าได้ถูกต้องตามจังหวะ ผิด 1-2 จุด
		2	เป่าได้ถูกต้องตามจังหวะ ผิด 3-4 จุด
		1	เป่าได้ไม่ถูกต้องตามจังหวะ ผิด 5 จุดขึ้นไป
3	ความแม่นยำของทำนอง	4	เป่าได้ถูกต้องตามทำนองทั้งหมด
		3	เป่าได้ถูกต้องตามทำนอง ผิด 1-2 จุด
		2	เป่าได้ถูกต้องตามทำนอง ผิด 3-4 จุด
		1	เป่าได้ไม่ถูกต้องตามทำนอง ผิด 5 จุดขึ้นไป
4	คุณภาพของเสียง	4	เสียงดังถูกต้อง ชัดเจนทุกตัวโน้ต มีความไพเราะ ไม่เพี้ยน ไม่มีเสียงลม
		3	เสียงดังถูกต้อง ชัดเจน มีความไพเราะ ไม่เพี้ยน ไม่มีเสียงลม ผิด 1-2 จุด
		2	เสียงดังถูกต้อง ชัดเจน มีความไพเราะ เพี้ยน มีเสียงลม ผิด 3-4 จุด
		1	เสียงดัง ไม่ชัดเจน มีความไพเราะบ้าง เสียงเพี้ยน มีเสียงลม ผิด 5 จุดขึ้นไป
5	ระบบนิ้ว	4	กดนิ้วได้ถูกต้องตามตำแหน่งทุกตัวโน้ต ไม่มีรูรั่ว
		3	กดนิ้วได้ถูกต้องตามตำแหน่งไม่มีรูรั่ว ผิด 1-2 จุด
		2	กดนิ้วได้ถูกต้องตามตำแหน่ง มีรูรั่ว ผิด 3-4 จุด
		1	กดนิ้วไม่ถูกต้องตามตำแหน่ง มีรูรั่ว ผิด 5 จุดขึ้นไป

เกณฑ์การตัดสิน จากคะแนนรวม 20 คะแนน

18 – 20 คะแนน หมายถึง ก้าวหน้า

14 – 17 คะแนน หมายถึง มาตรฐาน

10 – 13 คะแนน หมายถึง กำลังพัฒนา

1 – 9 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

4.3.2 กำหนดเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ และนำมาเขียนเป็นทักษะที่ต้องการประเมิน

4.3.3 สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี โดยระบุสถานการณ์เป็นเงื่อนไขที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ในการวัดทักษะการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์

4.3.4 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบตามคำแนะนำ

4.3.5 นำแบบวัดทักษะการปฏิบัติทางดนตรี เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) พบว่า ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งมีค่าความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีค่าความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี เท่ากับ 0.96 คิดเป็นร้อยละ 96

4.3.6 สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรีฉบับสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะการปฏิบัติดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม พร้อมทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pre-test) แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5.2 ทำแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรี เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 1 ชุด

5.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม จำนวน 8 แผน รวม 16 ชั่วโมง และทำการวัดทักษะการปฏิบัติดนตรีในช่วงเวลาการทดลองทุก ๆ 2 สัปดาห์ ได้แก่ สัปดาห์ที่ 6, 8, 10, 12, 14, และ 16

5.4 ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน บันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน

5.5 นำคะแนน และผลการปฏิบัติที่ได้ไปแทนค่าสถิติตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.6 ทำการสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าคะแนนพัฒนาการ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	30	160	131.47	0.15	82.17
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	30	24.33	2.34	81.11
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) = 82.17/81.11					

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน มีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 131.47 จากคะแนนเต็ม 160 คะแนน ซึ่งเก็บคะแนนมาจากใบงาน จำนวน 4 ใบงาน รวม 40 คะแนน และ เก็บคะแนนจากการทดสอบทักษะการปฏิบัติ จำนวน 6 ครั้ง รวม 120 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.15 คิดเป็นร้อยละ 82.17 และประสิทธิภาพผลลัพธ์หลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม เก็บคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 24.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.34 คิดเป็นร้อยละ 81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

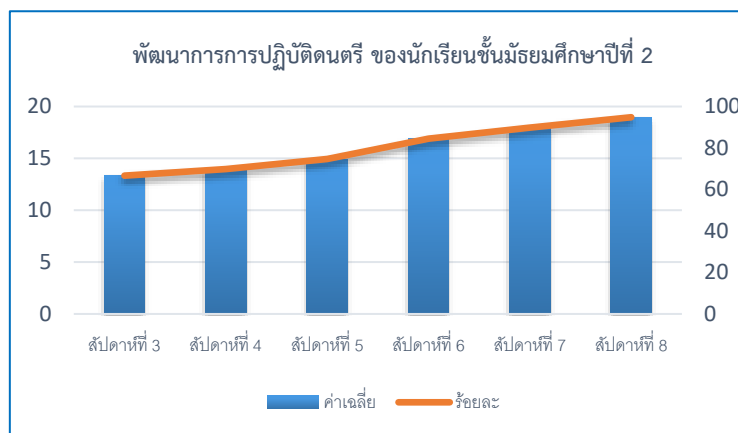
2. การวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์

เกณฑ์คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ	นักเรียน (คน)	ร้อยละ
51-75	พัฒนาการระดับสูง	12	40
26-50	พัฒนาการปานกลาง	18	60

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรมมีคะแนนพัฒนาการทางการเรียนดนตรี-นาฏศิลป์ จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีนักเรียนที่มีพัฒนาการระดับสูงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 พัฒนาการระดับกลางจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของนักเรียนทั้งหมด แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม มีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง

3. วิเคราะห์พัฒนาการการปฏิบัติดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และร้อยละ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรีสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ สัปดาห์ที่ 6 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.33 คิดเป็นร้อยละ 66.67 สัปดาห์ที่ 8 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.97 คิดเป็นร้อยละ 69.83 สัปดาห์ที่ 10 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 14.93 คิดเป็นร้อยละ 74.67 สัปดาห์ที่ 12 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.90 คิดเป็นร้อยละ 84.50 สัปดาห์ที่ 14 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 17.97 คิดเป็นร้อยละ 89.83 และสัปดาห์ที่ 16 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 18.97 คิดเป็นร้อยละ 94.83 โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 16.01 คิดเป็นร้อยละ 80.06 พัฒนาการการปฏิบัติดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาตรฐาน ($\bar{X} = 16.01$) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการศึกษาพัฒนาการการปฏิบัติดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมทักษะการปฏิบัติดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.17/81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบ

ผสมผสานร่วมกับแบบชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ ผ่านการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้ง ได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ การทดลองภาคสนาม (Field Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนโนนกกอกวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดสัดส่วนการจัดการเรียนรู้ผสมผสานแบบ แนวนอน ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับแบบออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 50:50 สอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีของ ปรัชญนันท์ นิลสุข และปณิศา วรณพิรุณ (2556) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสาน มีวิธีการจัดการอยู่ 2 วิธี คือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแนวดิ่งกับการจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสานแนวนอน โดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและเนื้อหา โดยมีสัดส่วนดังนี้ 1) การผสมผสาน แบบ 50:50 เป็นการจัดการกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ร้อยละ 50 และแบบปกติร้อยละ 50 แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1.1) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแนวดิ่ง (Vertical Blended Learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การเรียนปกติกับการเรียนแบบออนไลน์ ที่จัดในเวลา เดียวกันแต่จัดการเรียนรู้ผสมกันทั้งสองแบบ เช่น วิชาเรียน 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในการสอนหนึ่งครั้งผู้สอน จะเจอนักศึกษาก่อนโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบเผชิญหน้า 2 ชั่วโมง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ทำ ความเข้าใจในการเรียน หลังจากนั้นให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเองบนเว็บอีก 2 ชั่วโมง ให้นักศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ทำแบบฝึกหัด ส่งงาน และเรียนรู้เพิ่มเติมจากเว็บไซต์ที่ผู้สอนจัดให้ ถือว่ามีสัดส่วน การผสมผสานร้อยละ 50:50 ซึ่งรวมถึงเนื้อหาของรายวิชาแบ่งออกในสัดส่วนที่เท่ากัน 1.2) การจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสานแนวนอน (Horizontal Blended Learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ ประกอบด้วยการเรียนปกติกับการเรียนแบบออนไลน์ โดยการจัดช่วงเวลาในการเรียนรู้แตกต่างกันโดยใช้ ทั้ง วิธีการเดียวกันแต่คนละช่วงเวลา เช่นการจัดการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง 20 สัปดาห์ จัดให้มีการเรียน ปกติ 10 สัปดาห์ จากนั้นจัดให้มีการเรียนออนไลน์ 10 สัปดาห์ ถือว่าเป็นการเรียนแบบผสมผสานร้อยละ 50:50 โดยเนื้อหาการสอนแบบปกติกับการสอนออนไลน์จะเป็นเนื้อหาคนละส่วนกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสานตามกรอบ แนวคิดของ นิค แวน ดัม (Nick Van Dam, 2003) ที่มีลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแบ่ง ได้ 3 ลักษณะดังนี้ 1) การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) 2) การเรียนด้วยตนเองบนเว็บ (Self-paced e-Learning) และ 3) การเรียนบนเว็บแบบสด (Live e-Learning) โดยมีขั้นตอนการ จัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นให้ความรู้โดยใช้ชุดกิจกรรม 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ 3) ขั้นทดสอบความถูกต้อง 4) ขั้นสรุปความรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นสื่อให้นักเรียนศึกษา และปฏิบัติเพื่อส่งเสริมทักษะการปฏิบัติตนที่ดี ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความครบถ้วนสัมพันธ์ของ สารสำคัญ มีความถูกต้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระ มีความเหมาะสมของกิจกรรมการ เรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและการประเมินผล ซึ่งพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการการปฏิบัติตนที่ดีที่ สูงขึ้น และสามารถพัฒนาทักษะของตนเองได้น่าสนใจ จึงส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ร่วมกับชุดกิจกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.17/81.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ที่ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วังนกร สารแขวีร์กุล (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาชุด กิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติตนดีไปกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะปฏิบัติตนดีไปกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 88.85/96.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80) และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ จูดีพัฒนา โกเมนพรรณกุล (2554) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิชาปฏิบัติกีตาร์ 1 ที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางดนตรี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติกีตาร์ 1 มีค่าเท่ากับ 81.80/82.40 ซึ่งมี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คะแนนพัฒนาการของนักเรียนร้อยละ 40 อยู่ใน ระดับสูง และนักเรียนร้อยละ 60 อยู่ในระดับกลางจำนวน แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม มีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการ เรียนรู้แบบผสมผสาน เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ มีการเรียนรู้ด้วย ตนเองผ่านเว็บไซต์ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น จึง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อน เรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม นักเรียนมีคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีของ กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์ (2548) กล่าวว่า การผสมผสานการเรียนรู้ที่จะประสบ ความสำเร็จนั้น จะต้องมีความสมดุลระหว่างการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับการ เรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งความสมดุลนี้ขึ้นอยู่กับเอกลักษณ์เฉพาะของตัวมันเองรวมถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) การประกอบระหว่างสองรูปแบบการเรียนรู้ ควรมีความสมดุลระหว่างการเรียนรู้แบบออนไลน์กับการ เรียนรู้แบบเผชิญหน้า โดยที่การเรียนแบบออนไลน์ถูกจัดให้เป็นองค์ประกอบในการส่งเสริมในการเรียนรู้ แบบเผชิญหน้า 2) แหล่งทรัพยากร ควรจัดให้เป็นระเบียบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงวิชาทางออนไลน์ที่ เป็นแหล่งของมูลและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเทคโนโลยีต้องเป็นเครื่องมือง่าย ๆ เหมาะสำหรับ จุดมุ่งหมายการเรียนการสอน 3) ความอิสระของผู้เรียนความตั้งใจ ความสามารถของผู้เรียนจะมีส่วนต่อ จุดมุ่งหมาย และกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ความอิสระ มีความสำคัญเพราะว่ามันมีผลกระทบต่อ formative ของตนเอง 4) การมีปฏิสัมพันธ์กัน การติดต่อกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีการ แลกเปลี่ยนและการส่งผ่านความรู้ไปยังผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และการปรับตัวในการสร้างองค์ความรู้ของ ผู้เรียน ผู้สอนต้องเข้าร่วมมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนมากกว่าการใช้การสื่อสารแบบเผชิญหน้า สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พัฒนธรี ลีวิวัฒน์โชติ (2563) ได้ศึกษา การศึกษาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์โดยใช้ ชุดการสอนมัลติมีเดีย เรื่อง รีคอร์เดอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ พบว่า ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทอง สัมฤทธิ์ก่อนและหลังโดยใช้ชุดการสอนมัลติมีเดีย เรื่อง รีคอร์เดอร์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของผลทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าประชากร ที่ศึกษาที่เรียนการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ โดยใช้ชุดการสอนมัลติมีเดียเรื่องรีคอร์เดอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์ ก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 3.37, S.D. = 1.907) และหลังเรียน ($\bar{x}$ = 18.40, S.D. = .986) ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองภพ สุกิตติวงศ์ (2561) ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้แนวคิดการ เรียนรู้แบบผสมผสาน ในการจัดการเรียนการสอนทางด้านทฤษฎีดนตรีสากล ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์

ด้านทฤษฎีดนตรีสากลของนักศึกษาในการทดสอบหลังเรียน ($\bar{x} = 13.53$, $SD = 2.25$) สูงขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียน ($\bar{x} = 2.5$, $SD = 6.58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนะ พิพัฒน์ศรี (2563) ได้ศึกษา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การเขียนโปรแกรม KidBright สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเรื่อง การเขียนโปรแกรม KidBright สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการศึกษาพัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทักษะการปฏิบัติดนตรีสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 16.01 คิดเป็นร้อยละ 80.06 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกด้านดนตรีและการแสดง และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น สืบค้นข้อมูลและเรียนรู้ผ่าน Google Site ห้องเรียนออนไลน์, YouTube การปฏิบัติขลุ่ยรีเตอร์เคอร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา ทรัพย์เจริญ (2560) ได้ศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะปฏิบัติทางดนตรีสากล ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาดนตรีสากล สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติพัฒน์ โกเมนพรณกุล (2554) ได้ศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติคีตาร์ 1 ที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางดนตรี สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติทางดนตรีหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติคีตาร์ 1 สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีพัฒนาการ (E.I.) เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีระ เดชคำภู (2560) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ดโดยใช้ชุดกิจกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรม มีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม โดยบูรณาการร่วมกับวิชาอื่น ๆ ให้มีความสอดคล้องทางด้านเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้มีความหลากหลายทางด้านดนตรีและกิจกรรมอื่นมากยิ่งขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอเพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรี และมีการกำหนดระยะเวลาที่เพียงพอต่อการทำกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องในเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านดนตรีที่มากขึ้น

1.3 ครูผู้สอนควรมีการกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้ชัดเจนและเพียงพอกับระยะเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรีมากขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

ผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้มีการพัฒนาทักษะการปฏิบัติดนตรีสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.4 ครูผู้สอนควรมีการนำเสนองานและสื่อการสอนในรูปแบบที่หลากหลายในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น Microsoft Power Point, E-Book เป็นต้น

1.5 เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติสolistที่ถูกต้อง ครูผู้สอนควรใช้สื่อการสอนจริง และมีจำนวนที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะต่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับชุดกิจกรรม เพื่อประเมินความรู้สึกรักของนักเรียน

2.2 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่มีพัฒนาการในการเรียนรู้ช้า และมีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ นักเรียนได้ความรู้และมีการฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรีของตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์. (2548). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บไซต์แบบผสมผสานด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือ ในกลุ่มการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] สาขาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมศิลปากร. (2564, 10 มิถุนายน). ราชสดุดี ศิริมหาราช. สืบค้นจาก

<http://royalmusic.tkpark.or.th/dumrhi.htm>

จิตติพัฒน์ โกเมนพรหมกุล. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาปฏิบัติกีตาร์ 1 ที่มีต่อทักษะการปฏิบัติทางดนตรี สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. นครปฐม:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรัชญนันท์ นิลสุข และปณิศา วรณพิรุณ. (2556). การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน: สัดส่วนการผสมผสาน. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 25(85), 31-36.

ปองภพ สุกิตติวงศ์. (2561). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานในการจัดการเรียนการสอนทางด้านทฤษฎีดนตรีสากล. วารสารจันทร์เกษมสาร, 24(47), 95-108.

พัฒนะ พิพัฒน์ศรี. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การเขียนโปรแกรม Kid Bright สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.

พัฒน์ณรี ลีวิวัฒน์โชติ. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติขลุ่ยรีคอร์เดอร์โดยใช้ชุดการสอนมัลติมีเดีย เรื่อง รีคอร์เดอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์ [ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุทธนา ทรัพย์เจริญ. (2560). การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานวิชาดนตรีสากล เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 [วิทยานิพนธ์

- ปริญญาหมาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วัจนกร สารแหวีรกุล. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการปฏิบัติดนตรีโปงลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุธีระ เดชคำภู. (2560). *การพัฒนาทักษะการปฏิบัติเปียโนและคีย์บอร์ด โดยใช้ชุดกิจกรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อุษา รัตนบุพผา. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง แบบความสัมพันธ์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาหมาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- Bonk, C.J., & Graham, C.R. (2004). *Handbook of blended learning: global perspectives*. San Francisco, CA: Pfeiffer publishing.
- Nick Van Dam. (2003). *The E-Learning Fieldbook*. New York: McGraw-Hill.